

които споредъ казването на македонци, били много сходни съ чертите на македонската задруга. Ако не можемъ слѣдователно да говоримъ положително за другарската челядъ въ Македония, ние можемъ да Опишемъ задругата, както тя сѫществува въ Софийския, Трънския и Кюстендилския окръзи, особено въ първите два, ние ще дадемъ по този начинъ едно приблизително понятие за характера на това съмайно учръждение въ цѣлата Западна България.

Отъ дѣ да почнемъ? Ако обичате, отъ едно твърдѣ познато на софиянци село. Ето Горна-Баня, ето и селския свещеникъ. Да влѣземъ въ кѫщата му — една отъ първите край шосето. Въ добрата стая ние ще видимъ, окачена на стѣната, фотография, представляеща една група отъ 28 души — мжже, жени и дѣца. Ние се намираме прѣдъ задружната челядъ на Божковитѣ, виденъ членъ на която е и нашиятъ любезенъ, интелигентенъ хазайнъ, дѣдо попъ. Цѣлата тая задруга, която прѣди четири години е имала 28, а сега вече брои 35 души се управлява отъ единъ домакинъ, Тодоринъ. Съ него заедно печелятъ и шестимата му братя, отъ които единиятъ е свещеникъ, другиятъ земедѣлецъ, третиятъ овчаръ, четвъртиятъ воденичаръ, петиятъ кръчмаръ и шестиятъ шивачъ. Нищо нѣма подѣлено: всичко е общо съ изключение на дрехите. Всички работятъ за задругата; дори и свещеникътъ, ако вземе пари отъ нѣкаждѣ, отъ вѣнчавка, кръщавка или уминалка, е длъженъ да ги внесе въ общата каса. Домакинята, Тодориновата жена нареджа, коя етърва кой денъ да мѣси, кой денъ да готови; отъ една пеши и отъ единъ котель се хранятъ и 35-те членове на задругата. Съгласието и любовъта се видятъ постоянно да гостуватъ у тая говорна задруга. Свещеникътъ увѣрява, че ако бѣха раздѣлени, братята му никога не щѣха да се въздинчатъ подиръ страшното съсипване, което прѣтърпѣха прѣзъ послѣдната руско-турска война.

Забѣлѣжилъ съмъ, че, въ което село има цвѣтуща задруга, другигѣ сѫществуещи задруги не клонятъ толкозъ къмъ раздѣление, каквото въ села, дѣто нѣма ни една возможна задружна челядъ. За това, види се, и въ Горна-Баня, споредъ увѣренията на свещеника, крѣпятъ се и до днешенъ денъ около 20 задруги, (помежду които Богровци, Дѣрневци, Бижови и пр.), когато напротивъ въ Суховъ-Доль и Обеля, които влизатъ въ енорията на горнобанския попъ, не останала